

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 14.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.
Stockholm den 1 Okt. 1909.

Expedition: Kammakaregatan 6.
Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonpris 20 öre pr petitrad.

29 Årg.

Harold Bauer.

I det närmaste ett årtionde har för-
lupit sedan den engelska pianovirtuo-
sen Harold Bauer, som i början af
denna månad skall konserter här, lät
höra sig i vår hufvudstad å en kon-
sert i Musikaliska akademien; det var
nämligen d. 1 nov. 1899. Bland an-
nat spelade han då Toccata och fuga af
Bach, Schumanns »Faschingschwank»,
Chopins F-moll-Fantasi och dokumen-
terade sig såsom en pianist af första
rang genom öfverlägsen teknik, äfven
förenad med en särdeles fin touche.
Strax efter honom uppträdde sedan i
samma lokal hans landsman Leonard
Borwick, som vi förut lärt känna så-
som en särdeles sympatisk pianist och
som onekligen i varmt och poetiskt

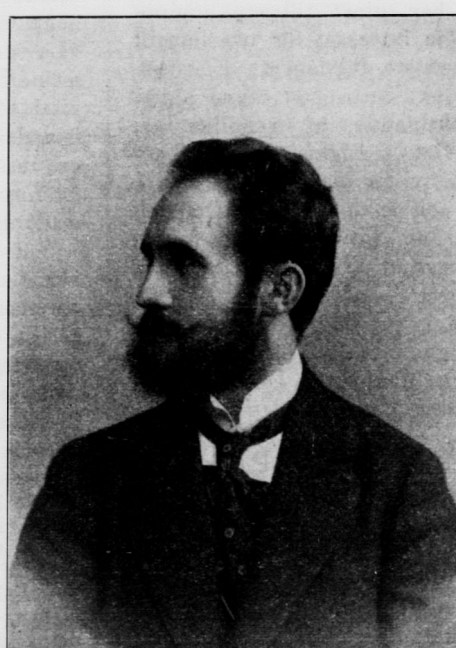
föredrag då visade sig Bauer öfver-
lägsen. Första gången Bauer konser-
terade i Stockholm var i nov. 1898,
då han gaf två konserter i akademi-
salen, hvarvid hans program upptog
Beethovens Sonata appassionata, Schu-
manns »Carneval» och »Etudes sym-
phoniques», Chopins Ass-dur-polonäs och
H-moll-sonat, Lizts Rhapsodie hongro-
ise n:o 6 och bravurfantasier öfver
Walkürenritt och Feuerzauber ur Wag-
nerska musikdramerna m. m.

Harold Bauer är född i London 1873
och debuterade där vid 10 års ålder
som — violinist. Han gjorde detta
med så stor framgång, att han under
nio år fortfor att uppträda som violin-
virtuos i Englands stora städer. Emel-
lertid egnade han sig äfven åt piano-
spelet med den ifver, att violinen blef
lagd å sido. År 1892 begaf han sig

till Paris, där han studerade för den
världsberömde pianisten Ignaz Pade-
rewski och blef snart engagerad för
konsertresor i åtskilliga europeiska län-
der, besökande Spanien, Holland, Tysk-
land, Polen Österrike-Ungern, Ryss-
land och 1898 under hr Strakoschs
impresariat, Skandinavien. Men i hem-
landet hade pianisten Bauer då ännu
icke gjort sig bekant som sådan. Då
en tidningsman i Köpenhamn vid första
konserten där sporde honom hur detta
kommer sig, lämnade han följande för-
klaring. »Såsom pojke och ung man
gaf jag konserter i Loudon som vio-
linist, och jag vill ej att publiken skall
undra öfver att jag har blifvit pianist.
Jag tror icke att man redan nu vill
taga mig *au sérieux*, och det kunde
hända att man resonerade som så:
»Gud vet hvilket instrument han spe-

Harold Bauer

Bernhard Irrgang

lar på när han kommer hit nästa år — kontrabas, dragbasun eller triangel?»

Harold Bauer är nu öfverallt erkänd som en bland nutidens förnämsta pianister och har väl sedan han sist gästade här ytterligare fullkomnat sig. Stort bifall vann konstnären under förra säsongen i Brüssel, där han på en af »Concerts Ysayes», uppträdde jämte Raoul Pugno, den nyligen här konserterande violinisten Kreisler jämte andra första rangens instrumentala och vokala storheter.

Bernhard Irrgang.

Den 2:de oktober konserterar i Stockholm i Gustaf Vasakyrkan Tysklands kanske allra berömdaste orgelspelare, kgl. Musikdirektor Bernhard Irrgang.

Bernhard Irrgang är född den 23 juli 1869 i Zduny i Posen och har studerat först för orgelvirtuosen Otto Dienel samt därefter vid det tyska kungl. akademiska institutet för kyrkomusik, där han åtnjöt undervisning af Aug. Haupt, Albert Löschhorn, Jul. Alsleben m. fl. Han har äfven varit elev af Martin Blumner i den akademiska mästarskolan för musikalisk komposition.

Redan 1894, ännu icke 25 år gammal, valdes Irrgang till organist i Heilig-Kreuz-kyrkan i Berlin. Tre år senare valde Berlins stora filharmoniska orkester, som bekant en af Tysklands allra mest betydande musikföreningar, honom till organist. Denna befattning sköter han fortfarande och spelar orgelpartierna i alla populära konserter, i de stora filharmoniska konserten, som anföras af Arthur Nikisch, och i de filharmoniska körkonserterna under Siegfried Ochs.

Irrgang har gjort till sin liffsuppgift att höja intresset för orgelmusik inom de bredaste folklager. Konstnären söker nå detta mål bland annat genom anordnande af regelbundna, hvarje torsdag försiggående orgelkonserter, med hvilka han började den 1 juni 1896 och ännu fortfar. Omedelbart innan sin hitresa gaf han den 550:de konserten af detta slag. Alla dessa konserter hafva gifvits med fri entré, hvilket ju bäst bevisar konstnärens lifliga intresse för hvad han tagit till sin liffsuppgift. Det säger sig själf, att dessa konserter äro till trängsel besökta.

Irrgang har komponerat ett antal motetter, andliga sånger, två orgelsonater etc.

Vid sin konsert härstädes åtföljes Irrgang af den svenske violinisten Edwin Witt, hvilken under sin vistelse i Berlin lyckats göra sitt namn känt och ansedt. Hr Witt medverkar ofta vid såväl Irrgangs som andra konserter i Berlin, särskildt kyrkokonserter, och utför därvid gärna svensk musik.

För några dagar sedan gaf Irrgang en konsert med uteslutande svenskt program, vid hvilken hr Witt medverkade. Konserten, vid hvilken bl. a. svenske ministern i Berlin var närvarande, hade oaktadt — eller kanske på grund af — sitt exklusiva program lockat öfverfullt hus.

Från Paris' och Londons horizont sommaren 1909.

Paris 20 sept.

I den franska metropolens »Opéra», som visserligen spelar oafbrutet hela året om, men hvarest man särskildt under den »döda säsongen», då för resten de förnämsta artisterna mestadels äro tjenstlediga, har den anmärkningsvärdaste föreställningen otvifvelaktigt utgjorts af Paris-pressens väl-görenhetsrepresentation till förmån för offren af den kort förut timade jordbäfningen i Provence. Ehuru efter vanligheten vid dylika tillfällen ett »lapp»-program, hade detsamma att uppvisa ett »florilegium» af teaterns repertorar, tolkad af de bästa till buds stående konstnärer, fragment af, bland annat, Saint-Saëns' »Samson et Dalila» med Félia Litvinne i det kvinnliga hufvudpartiet. Massenets »Thais» med Lina Cavalieri och Francisque Delmas-Atanaël, Guonods »Roméo et Juliette» med hr Smirnov och frk. Lipkovska — se nedan — samt, samt såsom slutnummer och »pièce de résistance» med Lucien Muratore i titelrollen och Delmas-Mefistofeles, »Faust», hvarest i stället för den öfriga engla-apoteosen uppenbarade sig ej mindre än fem grupper af operans tre hufvudpersoner, instämmande i dess exstas-fyllda final. Den högpatetiska Thule-balladen i Berlioz' »La damnation de Faust» föredrogs mästertligt af Lucienne Bréval. En novitet för Paris-publiken var Gunsbourgs »Le viel aigle»* i sin förträffliga originalbesättning, Fedor Chaliapin, Charles Rousselière och »Opéra»-Comiques primadonna Marguerite Carré.

Väl f. n. Rysslands ypperste basist, var den förstnämnde den mest lysande »stjärnan» i den elitgrupp från de kejserliga operascenerna i Moskva och Petersburg, hvilken under maj och större delen af juni utgjorde parisarnes »délire» samt med sin af uteslutande ryska operor och baletter* bestående reper-

* Se korrespondensen »Från Rivieran» i våras till Sv. Musiktidn.

** I magnifika uppsättningar och exekverade af dansartister, till hvilka knappast ens själfva Paris torde hafva att uppvisa maken, åtminstone å manssidan, utövade dessa den långt ifrån minsta attraktionen å verldsstadens teaterpublik, som äfven hade tillfälle att njuta af deras prestationer, vid sidan af »Opéra's» egen balettkårs, å pressens ofvannämnda beneficensrepresentation.

toar drog fulla hus till den gamla, otidsenliga Châtelet-teatern. Hans Ivan den förskräcklige i Rimsky Korsakovs liknämnda, i fråga om både musik och handling högst originella och färgrika opera kan i all sin ohyggliga realism betecknas såsom en fullödig, ja öfverträfflig mästerskapelse. Sällskapsprimadonna Liskovskas tolkning af hjeltinnan, en naturlig dotter till den ryske despoten, var i allo högst anslående. Efter »Châtelet»-sejournens slut skyndade sig ock »Opéra Comiques» städse påpasslige direktör Carré att för några gästföreställningar engagera den charmanta unga sångerskan. Den senare teatern har erhållit en verklig repertoar-opera i Mozarts »Trollflöjten» — La flûte enchantée, i en moderniserad, med gallisk »esprit» kryddad omarbetning af den naiva libretton och en splendid »mise-en-scène» af dess inalles ej mindre än sexton tablåer — af hvars utmärkte framställare allenast må anföras tenorerna Edmont Clément och Fernand Francell alternerande i Taminos parti samt Marguerite Carré-Pamina och Lucien Fugère-Papageno. — »Théâtre Antique de la nature» vid Champigny-s-Marne, nära Paris har, med Guonods vackra ungdomsverk Mireille gjordt ett lyckadt försök att å sin af undert. förut omtalade friluftsscen jemväl representera operor. — På varieténs område har ryska prinsessan Baratoff i »Olympias» briljanta revy »Paris-Singeries» vunnit stor ankläng på grund af sin präktiga stämning och sitt deliciösa föredrag af de stämningsfulla folkmelodier, hennes fädernesland i så rikt mått har att uppvisa.

Till en storartad »succès» gestaltade sig vid Bordeaux' nyligen firade vinskördfester uppförande i en provisorisk, ända till 25,000 personer rymmande arena, af Camille Erlangers till text af Henri Cain för tillfället komponerade Bacchus triomphant, hvilken till och med af »Illustration» förklaras vara en rent mönstergiltig lyrisk tragedi. Vederbörande hade jemväl uppbjudit allt för att förskaffa verket en förstklassig interpretation med, i hufvudrollerna, några af Paris-operans främsta konstnärer, hvaraf hr Muratore, som der i år redan fått på sin lott att personifiera vinguden i Massenets nya opera »Bacchus», nu åter ej allenast representerade denne utan äfven en hunnerhöfding och sommarens genius; i tēten för baletten sväfvade »Opéra-Comique's» tjugande premiärdansös Regina Badet, och den öfverdådiga sceniska utstyrseln gjorde effekten fullständig.

* * *

Från Londons »Coventgarden»-säsong, bland hvars stjärnor John Forsell åtminstone en gång glänste i sin praktroll don Juan, är att notera en novitet, den rike musikdilettanten baron

Frédéric d' Erlangers — kusin till Camille d' E. — opera Tess, först uppförd år 1908 i Nápoli och Miláno samt då af oss omnämnd i denna tidning. Redan den modernt realistiska, af *Luigi Illica* från en bekant engelsk roman hemtade handlingen hade i sitt »fosterländska» om än allt annat än tilltalande innehåll — en förförelsehistoria, slutande med hjeltinnans förskjutande af sin brudgum på själfva bröllopsdagen — med sina bilder från det brittiska landtlifvet, däribland till och med en mejeri scen ej saknades, betingelser att slå an på Albions söner, och enär det visserligen ej vidare originella, företrädesvis i Massenetska anda komponerade partituret vittnar om ej ringa talang, isynnerhet i fråga om melodiös uppfinning och dramatisk effektivitet, var dess framgång fullständig i ett förträffligt utförande med *Emmy Destinn*, *Giovanni Zenatello* och *Mário Sammarco* i hufvudpartierna. Hade den sistnämnde i »Tess» biffroll en ganska »otacksam» uppgift, så gafs honom i Rossinis »Barberaren» ett så mycket mera briljant tillfälle att, vid sidan af så superba representer för Rosina och »Lindoro» som *Eva Tetrazzini* och *Giuseppe Anselmi*, dokumentera sig såsom en både musikalisk och dramatiskt ovanligt eminent barytonsångare.

Anteros.

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit

för piano 2 händer:

Rubens, Paul, A.: *Miss Hook af Holland*. Operett. Potpourri med bifogad fullständig text. Pr. Kr. 2,50.

Den populära operetten »Miss Hook af Holland», som med så stor framgång gifvits i Köpenhamn och Kristiania, har nu också hunnit till Stockholm och gifves för närvarande på Operett-teatern. Det ofvannämnda potpourriet, upplaga för Sverige, innehåller också en mängd ganska anslående melodier ur operetten med öfverlagd text och äfven ett särskildt textblad med ord till 13 sånger.

För soli, blandad kör, barnkör, orgel och piano har utkommit

Rendahl, Edv.: *Kantat*. Text af O. Sterner. Uppförd vid invigningen af Hudiksvalls nya folkskolehus d. 27 aug. 1908 och vid invigningen af St. Olofs nya folkskolehus i Norrköping d. 26 jan. 1909.

Denna mycket stämningfulla kantat har till innehåll: Inledning (orgel), Förspel (orgel), Blandad kör (Bön till

ljuset — med orgel och piano), Arioso för baryton (m. orgel och piano), Sångningens Ande, koral för unison barnkör (m. orgel), Aria för mezzosopran (m. introduktion och ackomp. för piano), solo och kör (ad libitum), finalkör (blandad kör m. orgel och piano).

På A. V. Carlsons förlag, Stockholm, har utkommit

för sopran, alt, tenor och bas:

Valda kvartetter. För skolbruk och sångföreningar i allmänhet, utgifna af Christian Nilsson. Pr. 75 öre.

Denna samling har följande innehåll: 1. N. M. Borgström: Sångarbanan; 2. Askling: »Förgät mig ej»; 3. L. Mücke: Frihet, solljus, kärlek; 4. O. Svensson: Två ord; 5. V. E. Becker: Vemod; 6. J. Barnby: Modern vid vaggan; 7. Andr. Romberg: Endråkstens och fridens sång; 8. C. M. v. Weber: »Se tindrande stjärnorna stråla»; 9. B. W. Hallberg: Vid dagens slut; 10. Vilh. Sefve: Bland tallar i nord; 11. C. L. Fischer: I skogen; 12. F. Otto: Barcarole; 13. V. Sefve: Vackra hembygd; 14. »Du gamla du fria» (för kör eller solo med kör); 15. Hj. Olson: Berceuse; 16. Chr. Nilsson: Laudamus (att på kyrkliga högtidsdagar användas i st. f. psalm. 24: 1); 17. L. Cherubini: Den tysta grafven; 18. Sigfrid Nyren: I kvällen.

Den naturliga klaverteknikens grundprinciper, fastställda med afseende å den moderna stilens fordringar.

Af Gösta Wahlström.

II.

I landskapet se vi det fullkomliga uttrycket af naturens mångfaldiga, växlande, lefvande skönhet; icke en enstaka planta eller blomma utan en mångfald af olika lifsformer, lifsyttningar är det som här möter och fånglar vårt öga, våra sinnen. — Så kan det också ges en kollektiv skönhet hos samhället, nationen, — en nationel konst. Skola vi nå så långt, att konsten förmår genomtränga och sammanhålla alla lager af befolkningen? — Och dock fordras därtill blott god vilja och en ärlig sträfvan? — Ligger ej häri en ädel uppgift för konsten! ett stort mål!

Ett konstverk födes och gestaltas i och af människosjälens, där denna i ödmjuk beundran och kärlek hängett sig åt de andliga eller sinliga skönhetsskatter, som uppenbarats henne i naturen och konsten. Sin gestalt och sin själ skall konstverket finna i hufvudsak färdigbildade i själslifvet, redan innan det tagit något för våra

sinnen förnimbart, formellt uttryck. Böcklin lär en gång hafva sagt: »Det som klingar i en målarens själ förbinde sig omedelbart med form och färg och vinuer sålunda en bestämd gestalt.» — Detsamma kunna vi med än större rätt säga med afseende på tonkonsten, om vi blott utbyta ordet »färg» mot ton eller »välljud».

Musikens former äro: rytm, melodi, harmoni. Dessa äro de tonkonstens grundelement, hvartill anslutna äro hvarje barn medfödda, och hvilka samma element i deras rikt växlande mångfald och utveckling tjäna konstnären som uttrycksmedel för det i hans inre redan förefintliga, ännu blott för honom skönjbara konstverket.

De s. k. musikaliska former, hvilka en vetenskaplig systematik trott sig böra och kunna uppställa såsom de nödvändiga grundvalar, på hvilka det klassiska tonverket hvilat och verkar, de ha oftast med konstverkets ursprung intet att skaffa, ej heller utgör kännedom af desamma någon betingelse för rent estetisk betraktelse af konstverket. Härmed vare ingalunda förnekad konstverkets »form» såsom helhet betraktad, denna gestaltas själfvallet som en sammanfattning af de elementära formerna i enlighet med tankens logiska, analytiska och syntetiska arbete; — vi vilja endast framhålla det förkastliga i fasthållandet vid formen som musikalisk disciplin, då densamma likväl har blott en vetenskaplig betydelse.

Liksom själslifvet har ett behof att i den ideella skönhetsnjutningen söka näring för sig själf och gifva tanken ro och befrielse i glömska af det mödosamma arbetets, det alldagligas, enformighetens tvång och bekymmer, ett behof att inför det upphöjda, storslagna låta fantasin, frigjord från all i konstant, fattbar form bunden materie, pejla oändlighetens dystra djup eller sola sig i de universella idéernas, det eviga lifvets ungdomsglans; — så vika också hos musikern vid det konstnärliga skapandet alla de traditonella formernas band, lämnande anden rum att gestalta konstverket i enlighet med dess egen frihet.

Musiken, det skapade tonverket, i sin ursprungliga gestalt alltså en ideell själssubstans, måste, för att såsom sådan meddelas åhöraren, genomgå tvenne system af mer eller mindre mekaniskt arbetande materiekomplexer. I den mån dessa till sina funktioner dirigeras af den utförandes vilja, gifs det ursprungliga tonverket en själfständig personlig gestalt, vinner den utöfvande instrumentala konsten betydelse af skapande konst, Om vi närmast afse klaverkonsten, äro de tvenne system tonverket måste genomgå å ena sidan den mänskliga spelapparaten, hvilken öfverför rörelsen på tangenten, å andra sidan den instrumentala mekaniken, som verkar hammarens slag mot strängen. Att i

möjligaste mån upphäva de ur dessa materiella funktioner härflytande energihämmande momenten, detta har varit och skall ständigt blifva instrumentbyggnadskonstens och den instrumentala teknikens uppgift.

De framsteg och vinningar instrumentbyggnadskonsten gjort under senare hälften af förra seklet för att nå vår moderna flygels fulländning har tyvärr icke följts af någon motsvarande teoretisk utveckling af den instrumentala tekniken. En utveckling, och t. o. m. en gynsam sådan vore ju visserligen att anteckna, såframt alla de tusentals etyder och öfningar, som på denna tid uppstått, i själfva verket vore i stånd att i förhållande till deras antal uppfylla de med desamma afsedda ändamålen. Orsaken till att så icke kunnat ske står ingalunda att söka i etydernas underhållighet, oftast icke heller i bristande flit och förmåga hos eleven. — Alla de »skolor», som under detta halfva sekel grundats af framstående pedagoger, ha väl i mycket kompletterat och förbättrat hvarandra; alla ha de vidhäftats af särskilda principiella fel, beroende af förvrängda begrepp om orsak och verkan och ur dem härleda falska kombinationer.

I det föregående särskilde vi material och teknik inom klaverkonsten och betecknade med materialet de naturliga rörelsefunktionerna hos den mänskliga spelapparaten, — här har materialet såsom verksam energi redan en högre idéell, betydelse — funktioner, hvilka för ett fulländat utförande af ett tonverk genom öfning måste projicieras för instrumentet och automatiseras, i öfverensstämmelse med de musikaliska former, på hvilka samma tonverk är uppbyggt. — I analogi härmed kunna vi i tekniken särskilja mellan 1:o den elementära tekniken, hvilken afser att till deras arbetsförmåga höja och förädla, det är under den fria viljans omedelbara inflytande och kontroll ställa spelapparaten naturliga fraktioner, samt 2:o den individuella tekniken, i hvilken orsak och verkan, medel och mål sammanfalla, och hvilken vi kunna beteckna som viljans, själens emanation eller utstrålning i konstformen. Denna teknik är det, som bestämmer och reglerar de musikaliska »nyanserna», de *dynamiska och agogiska* schatteringarna och strukturförhållandena i enlighet med personlighetens individuella objektiva och subjektiva disposition, sålunda bevarande »stil» äfven i reproduktionen.

Att en stil i denna mening enligt de gamla skolteknikernas »metoder» i praktiken aldrig kunnat och aldrig skall kunna förverkligas, detta skola vi i det följande närmare utveckla; här må blott antydningssvis framhållas, att den väsentliga orsaken hertill ligger i de af dem alla använda aktiva »finger-» och »handledstekniker» i de

centralare delarnas af spelapparaten fixation eller uteslutande från medverkan vid rörelsen, hvarigenom det psykiska momentets upphäfvande i den tonala verkan eller yttersta försvagande måste bli en nödvändig följd, antingen omedveten eller afsiktligt eftersträfvad.

Ännu i våra dagar söka lärare och elever sin välsignelse i dessa skolers schematiska undervisningsmetoder och irrläror. — Emellertid tyckes sinnen i allt vidare kretsar öppnas för de missförhållanden, som insmugit sig i konsten, hotande att i detta materialismens tidevarv, där intet aktas heligt, beröfva äfven konstverket den själ, af hvilken den lefver och verkar. Sökandet efter sanning har medfört en frigörelse från hittills gällande principer och riktat tanken på nya vägar, hvilka också den del af undervisningen, som berör den instrumentala tekniken, bör vandra för att höja konsten ur dess nuvarande förnedringstillstånd. Denna frigörelse har tagit uttryck i en mängd skriftliga arbeten af såväl betydande konstnärer som konstnärligt och vetenskapligt bildade pedagoger. Det betydelsefullaste af dem torde vara det år 1905 i Leipzig utkomna: »Die natürliche Klavier-technik», författadt af den kände klaverpedagogen och musikskriftställaren R. M. Breithaupt. Denne använder här för första gången begreppet »naturlig» teknik såsom motsats till alla de föråldrade skolornas materialistiska uppfattning af klavertechniken, och han betecknar härmed: »Spelorganismens som helhet (skuldror, armar, händer, fingrar) fria, rytmiskt naturliga rörelseautomatik såsom grundval för den klaveristiska tekniken». Om också som mig tyckes, Breithaupt ännu icke tagit steget fullt ut för att nå en fullkomlig enhet i det psykiskt-instrumentella, så är nämnda verk likväl genom sin öfverskådliga klarhet och systematiska noggrannhet af grundläggande betydelse och egnadt att sprida ljus och arbetsglädje i de vidaste kretsar, — icke minst där pianot betraktas såsom ett af onda makter uppfunnet tortyrredskap för såväl den spelande som åhöraren.

Förf. till denna uppsats har själf under en flerårig vistelse utomlands varit i tillfälle att vid de förnämsta konservatorier lära känna och följa med utvecklingen enligt olika »metoder», såväl hos enskilda elever som jämväl olika lärares klasser, har själf fått pröfva och slitas med dylika metoder; har därvid jämväl varit vittne till de ofantliga företräden, som vinnas, där dessa moderna (i egentlig mening dock klassiska) idéer beträffande klavertechniken förverkligats i praktiken och följts vid undervisningen.

En väsentlig orsak, hvarför så få pianoelever i vårt land liksom annorstädes, trots årslånga, trägna, hängifna studier kunna nå någon bögre grad

af individuell frihet och fullkomning på klavertechnikens och — estetikens område, är helt säkert att söka uti lärare och lärarinnors ringa kännedom om och intresse för de reformer, som här på senare tid genomgripande och omdanande brutit väg. Öfvertygad här om och i hufvudsak stödande mig på resultaten af de senaste årens forskning och praktiska erfarenheter, vill jag icke vare sig klandra enskilda pedagogers undervisningsmetoder eller föreslå någon reform af hela undervisningsväsendet på detta område, utan afser förevarande uppsats att genom en framställning i korta drag af de väsentligaste missförhållanden, som i allmänhet äro rådande vid det klavertechniska studiet och undervisningen, i någon mån bidra till att bättre förhållanden inträda.

Hvad som för några årtionden tillbaka kunde uppnås genom de särskilda skolornas metoder genom fingergymnastik och exercis af olika slag, genom att dagligen i timtal tröska igenom en massa skalor och etyder, det förslår numera icke. — Allt sådant stämplas af den moderna tekniken såsom något abnormt, f. ö. tidsödande och i många fall rent af fördärfbringande och hämmande vid utvecklandet af hvarje högre teknik; också skall den mera försigkomna eleven i de flesta fall slutligen komma till insigt om, att något nämnvärdt framåtskridande på denna väg icke längre är möjligt. Det är visst sant, att en orublig viljekraft i förening med kolossal energi genom ett sådant tvångsarbete någon gång kunnat föra till en mera betydande höjd, men äfven i så fall torde den akademiska torrheten och liflösheten i spelet och den oftast hårda, spetsiga och klanglösa tonen bära tydligt vittne om skolans art.

Man sträfvar ej numera till att utbilda sin teknik till något hammar- eller slagverk, hvilket på befallning af hjärnan en gång igångsatt utfört sitt arbete väl med den största precision. Såsom uppbyggt enligt falska grundsatser utan kännedom om lättaste och naturligare sättet för de särskilda delarnas funktioner, samt huru dessa med minsta möjliga kraftförbrukning kunna nå sitt maximum af arbetsförmåga, kan denna föråldrade apparat ej behärska alla register, hvilka vår moderna flygel förfogar öfver. För att kunna utföra en passage fulländadt, fordras ingalunda att jag skall kunna spärra mina fingrar till största möjliga höjd eller lyfta dem lika högt före anslaget; den högsta glans och virtuositet, den mest svindlande snabbhet kan aldrig ernås genom ett sådant mekaniskt finger-lyftverk. Ett mäktigt, klangskönt forte åstadkommes numera aldrig enbart genom tillbörligt kraftigt »fingeranslag». Ett vackert och färgrikt anslag är icke heller beroende af »lös handled».

En del af tekniken, som i den moderna klaverstilen spelar en synnerligen viktig roll och hvarvid de gamla, brukliga metoderna och öfnings-sätten fullständigt komma till korta, är oktavspelet och den därmed nära förbundna ackordtekniken. De oerhörda svårigheter, som för eleven enligt den gamla skolan med dess »handleds oktaver» äro att öfvervinna vid utförandet af mera invecklade oktavgångar, suabba oktavpassager eller längre språng, öfverstiga i de allra flesta fall hans krafter, och allt det arbete som nedlägges på ett sådant oktavstudium är blott förspild tid och möda i betraktande af resultatet, ty det har visat sig, att elever, hvilka i allmänhet följa det naturliga sättet, d. v. s.¹ hålla handleden mer eller mindre passiv och hämta sina oktaver ur hela armen, med betydligt mindre arbete komma öfver dessa svårigheter och detta så mycket mera märkbart, ju svårare uppgiften är, som han har sig förelagd. Därför skall denna instinktspelare, äfven om han eljes vore mindre försigkommen, hvad oktavspelet vidkommer ofta kunna utföra saker, hvilka för en längre hunnen, som i årtal arbetat på att få sin handled att funktionera så lätt och precis som möjligt, helt enkelt äro omöjliga. Hvad den moderna tekniken med dess spänningsoktaver i detta fall åstadkommer står himmelshögt öfver den gamla skolans alla möjligheter och har den reducerat alla oktavteknikens svårigheter till ett minimum. Alla oktavetyder hafva härigenom helt och hållet förlorat sin betydelse och blifvit fullständigt öfverflödiga. Äfven har man på senare tid allt mer kommit till insikt om att det icke är tusentals etyder, skalor och fingeröfningar som skapa en teknik, utan att denna uteslutande är beroende af spelmekanismens arbetsförmåga och dess delars riktiga och naturliga funktioner.

Skulle allt det ofog, som vid piano-undervisning i allmänhet bedrifves med finger- och handledsexercis upphöra, så skulle jämväl helt säkert största delen af alla sådana lidanden som senförsträckning, svulnader och benförskjutning m. fl. smärtsamma åkommor i handleden, inflammationer i underarmen, äfvensom nervvärk, förlamningar m. m. af sig själf upphöra att existera, sjukdomar, som nu jämt och ständigt uppträda hos elever, hvilka en längre tid tvingats att lida denna olycksbringande skoltortyr. Om också icke följder som de ofvan uppräknade genast inställa sig vid första öfveransträngning eller vid första känsla af smärta, så skall likväl med tiden straffet sällan uteblifva, och uppträder då i de flesta fall någon af nämnda sjukdomsföreteelser mer eller mindre utpräglad.

Här vill helt säkert många framkasta den frågan: Huru har då den eller den kunnat blifva en mästare,

han har dock genomgått samma skola som alla de andra? Det är emellertid så, att geniet icke låter sig ledas, det följer i allt sin egen inneboende instinkt, som alltid och ofelbart låter honom träffa det rätta.

(Forts).

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

- Sept. 15. Mascagni: *På Sicilien*. Leon-
cavallo: *Pajazzo*.
16. Boito: *Mefistofeles*.
17, 21. Meyerbeer: *Hugenotterna*. Drott-
ningen, Valentine, Urbain: fru ar
Oscar, Scherven, Bartels; Raoul,
28. Marcel, Nevers, Saint-Bris: hrr
Stockman, Svedelius, Oscar, Vall-
gren; Cosé, Tavanne, De Retz,
Thoré, Mery: hrr Ericson, Malm,
Mandahl, Stiebel, Arrhenius.)
18. Adam: *Konung för en dag*.
19. Puccini: *Madame Butterfly*.
20. Tschaiowsky: *Eugen Onegin*.
22. Auber: *Fra Diavolo*.
23. Verdi: *Aida*. (Amonasro: hr
Herou, deb).
25. Wagner: *Tannhäuser*.
26. Puccini: *Bohème*. (Mimi: frk.
Judith Hörndahl).
27. Bizet: *Carmen*.

Oscarsteatern.

- Sept 15—17. E. Kálmán: *Höstmanöver*. (Baronessan v. Marbach Treszka: frkn Grünberg, Kejser; Volontär Marosi: fru Meissner; General v. Lohanay, löjtnant v. Lorenty, löjtnant Ekles, reservofficer Walderstein, korporal Turi, Lajos: hrr Ringvall, Barcklind, Allum, Strömberg, Bergström, Lund.)
22. Offenbach: *Den sköna Helena*. (Helena: fru Norrie; gäst; Orestes: frk. Berentz; Menelaus, Paris, Calchas: hrr Strömberg, Olle Strandberg, Ringvall.)

Operett-teatern.

- Sept 15, 19. V. Herbert: *Trollkarlen vid Nilen.*
18—28. Paul A. Rubens: *Miss Hook af Holland.* Komisk operett i 3 akter af P. A. Rubens och Austin Huregan. (Adrian Paap, kapten: hr Göran Lindstedt; von Flöjt, musikdirektör: hr Ottoson; Hook, likörfabrikör: hr Adami; Sally, hans dotter: frk. A. Edström; Mina, hans tjänstflicka: fru Lejman-Uppström; Freda och Clara: fru André, fröken Dahlquist; Schnapps, Slink: hrr Ax. Nilsson, E. Hedin.)
26. *Den ondes besegrare.* (Matiné).

Musikal. akademien.

- Sept. 16, 19, 22. Konserter af violinisten
Fritz Kreisler. Bitr. ackom-
panjator: mr Haddon Squire.
18, 20. Konserter af dr. Ludv. Wüllner.
Bitr. ackompanjator: hr Coenraad
van Bos.

En repris af »Hugenotterna» är operans förnämsta tilldragelse hittills under denna termin. Operan gafs se-

näst hösten 1903. Der förut upptogs den i mars 1901 med tyska tenoren Kurt Sommer som gäst i Raouls parti och sedan i november med miss Tracey som gäst i Valentines roll. »Hugenotterna», Meyerbeers förnämsta verk, uppfördes i Stockholm första gången 1842 och upplefde till 1861 summa 39 föreställningar. Mera populär hos oss var »Robert af Normandie», som från 1839, då denna opera hade sin premiär på vår operascen, till 1863 gafs ej mindre än 123 gånger. Af Meyerbeers operor, hvars stil Wagner i skarpa ordalag fördömer, egde »Hugenotterna» i viss mån nåd inför hans ögon. Onekeligen innehåller operan äfven mycket vacker och äfven verkligt dramatiskt musik jämte naturligt effektsökeri i koloratur och braskande instrumentering. Körerna äro storartade och Marcel, den hederlige och fanatiska hugenotten-tjänaren, är en ypperligt tecknad figur med sitt af kontrabasarne framförda ledmotiv. Om den bekanta operans innehåll är öfverflödigt att här yttra oss. Femte akten, spelande i den halfmörka kyrkan, dit Raoul och Valentine fly för att sedan nedskjutas af fienderna, efter det Marcel välsignat deras förening, är vid denna repris utesluten, och fjärde akten avslutas efter den stora duetten mellan Raoul och Valentine med att de, när han vill skynda ut genom fönstret att deltaga i striden och derifrån vill hindras af Valentine, båda blifva dödade af skott utifrån.

Om man nu icke utan saknad kan tänka på »Hugenotterna» med sådana förmågor i forna dagar som fru Michaeli, fröken Hebbe, Arnoldson, Willman och Arlberg i hufvudpartierna, så får man dock ge sitt erkännande åt det sätt hvarpå operan nu blef utförd. Först och främst må då framhållas fru Lyckseth-Schjervens vokalt som dramatiskt utmärkt framställning af Valentine. Fru Oscar hade fått på sin lott att återge drottningens vidunderliga koloraturparti, hvarmed hon redde sig rätt förtjänstfullt om än en och annan gång det höga tonläget tycktes besvära henne. Fru Bartels skötte sitt parti af samma slag på ett tillfredsställande sätt. Herr Stockman räckte ej fullt till för Raouls roll, som visserligen sjöngs behagligt men som fordrar mera nobless och dramatisk talang i framställningen. Herr Oscar var en god Nevers. Skada blott att hans sängsätt med den för mycket uppdragna munställningen inverkar menligt på såväl sången som textuttalet. Herr Svedelius återgaf Marcel och blef applåderad för hugenottsången i första akten. Hans något obändiga basröst har sin största förtjänst i höjdtonerna. Herr Wallgren var en ståtlig men kanske väl lugn Saint-Bris. De stora körerna kommo ej till sin rätt på grund af allt för starkt orkesterackompanjemang.

I »Aida» har herr Herou som Amo-

nasro gjort sin andra debut och ådaga-lagt genom sin vackra stämma, goda teaterfigur och redan akttningsbjudande spel, att han torde komma att upptaga hr Forsells mantel på vår operascen.

»Höstmanöver» har på Oscarsteatern haft framgång tack vare godt utförande och vacker uppsättning samt delvis anslående musik af dels sentimental, dels operettmessig sådan. Fröknar Grünberg och Kejser, hrr Bareklind och Bergström presterade i musikaliskt hänseende det bästa, hvarjämte hrr Ringvall och Strömberg som vanligt hade skrattarne på sin sida.

Om »Miss Hook of Holland», som gör stor lycka på Operett-teatern, få vi närmare yttra oss i ett följande nummer.

Konsertsäsongen började denna gång med den store violinmästaren Fritz Kreislers första konsert d. 16 sept., som sedan följdes af ytterligare tvenne. Särdeles första och sista konserterna voro talrikt besökta och bifallet entusiastigt, belönadt med extranummer. Äfven vid detta konserterande hade konstnären god assistens af Mr Had-don Squire som ackompanjatör. Programmet upptog på 1:a konserten: Bruch: G-moll-konsert, Sulzer: Sarabande, C. M. v. Weber: Larghetto, Mozart: Rondo; padre Martini: Andantino, Boccherini: Rondino, Couperin: Chanson Louis XIV & Pavane, J. Lanner: 2 gamla Wiener-danser; Wagner-Wilhelmj: Sigfrid-paraphrase, Chaminade: Sérénade espagnol, Paganini: 24:e Caprice; på den 2:a: Bach: Suite, E-moll; Pugnani: Prelude och Allegro; Viotti: Konsert, N:o 22, A-moll; Cottenet: Chanson-Méditation, Faure: Berceuse; Kantile: Variationer; Hubay: Zephir. Dvorák: Humoresk, Wieniawski: Polonaise, A-dur; på den 3:e: Händel: Sonat, D-dur; Bach: Prelude o. Gavotte; Beethoven: Cavatina, Ess-dur, Romans, F-dur; Dittersdorf: Scherzo, Francoeur: Siciliano o. Rigaudon, Tartini: Variationer på Gavotte af Corelli, Debussy: Menuet; Saint-Saëns: Havanaise, Kreisler: Caprice-Viennois, Tambourin-Chinois, Dvorák: Canzonetta, Danse slave, Wieniawski: Airs russes. Ludwig Wüllner hade naturligtvis fullt hus på sina konserter, så uppburen som han här blifvit. Rösterna tycktes å första konserten lida af disposition; apparitionen, den något tragiska hållningen med de knäppta händerna uppåtriktade, densamma. Föredraget var uttrycksfullt som vanligt. Programmet upptog efter Webers »Meine Lieder, meine Sänge» och Beethovens »Wonne der Wehmut». Schuberts »Der Doppelgänger» och »Gagnymed», 7 sånger af Frans Wüllner, sångarens fader, 6 af Hugo Wolf, 5 af Rich. Strauss; på andra konserten: af Rich. Wagner: Fünf Gedichte (Math. Wesendonck), 3 sånger af Schubert, 4 af R. Schumanns, Acht Zigeunerlieder af Brahms, »Traum» af F. Beerwald, »Lichte Nacht» och »Lauf der Welt»

af Grieg, »Ein Weib» af Sinding, »Lied des Steinklopfers» och »Cäcilie» af Rich. Strauss.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Peterson-Bergers musikdrama »Arnlot» har under författarens ledning börjat repeteras å operan med dir. Meissner som orkesterdirigent. Med oktober månads början kommer den danske operasångaren Wilh. Herold att ånyo utföra gästspel här. Af roller på vår operascen, dem han ej utfört där förut, nämnas hertigen i »Rigoletto» och Pedro i »Tief-land».

Fru Sigrid Arnoldson-Fisch-hofs första konsert under detta besök i hemlandet äger rum d. 8 okt. i Musikaliska akademien.

Svensk konsert i Berlin gafs d. 15 sept. i St. Marienkirche af orgelspelaren Bernhard Irrgang, som den 2 okt. konserterar i Stockholm jämte svenske violinisten Edvin Witt, då behållningen af konserten tillfaller svenska kyrkobyggnaden i Berlin. Programmet vid konserten i Berlin upptog orgelkompositioner af Otto Olsson, Gustaf Hägg och Emil Sjögren, sånger af Svante Sjöberg, P. U. Stenhammar, John Morén samt prins Gustaf samt violinkompositioner med orgelackompanjemang af Wilh. Stenhammar och Tor Aulin. Violinstämman utfördes af hr Witt, som under senaste åren haft sin musikaliska verksamhet i Berlin.

Konsert på Södermalm gafs d. 25 sept. å Södra allmänna läroverket, under medverkan af violinisten Axel Runnqvist, sångerskan Signe de Flor, sångaren Joh. Ljungkvist och dir. Adrian Dahl.

Folkkonsertförbundet. Vidnyligen hållna sammanträdet beslöt styrelsen att med sig adjungera förste hofkapellm. Conrad Nordquist. Kördirigent blir fortfarande dr. Karl Valentin med dir. Victor Wiklund som suppleant.

Fröken Carin Gillberg från Stockholm debuterade, enligt telegram från Berlin d. 17 sept. på Komische Oper där som Antonie i »Hoffmanns äfventyr». Hennes uppträdande hade motsetts med lifligt intresse, och man beundrade allmänt hennes vackra röstresurser och lifliga, intelligenta spel. Af den talrika publiken hälsades hon med applåder samt hyllades med en mängd inropningar.

Konsertföreningens Berlin-konsert. Såsom en fortsättning på de svenska orkesterkonserterna i Karlsruhe och Dortmund förra året och i

Altona i år förbereda svenska konsertföreningen och professor Marteau en stor konsert i Berlin tisdagen den 5 nästa oktober. Konserten vid hvilken endast svenska kompositioner utföras äger rum i Blüthner-Saal. Dirigent blir konsertföreningens dirigent Tor Aulin och såsom solist biträder professor Henri Marteau. Orkestern utgöres af den välkända Blüthnerorkestern i Berlin. De tonsättningar som komma till utöförande äro Frans Berwalds Symfoni singuliere och violin-konsert (ciss moll), Wilh. Stenhammars Midvinter, för kör och orkester, Tor Aulins violinkonsert (e moll) samt Hugo Alfvéns Midsommarvaka, svensk rhapsodi för orkester. I Stenhammars Midvinter medverkar en kör af herrar och damer från Sterns konservatorium i Berlin.

För att ytterligare sprida kännedom om den svenska musiken i utlandet, låter konsertföreningen på tyska språket trycka en broschyr i 5,000 ex. innehållande en artikel om svensk musik, porträtt och biografier af svenska tonsättare m. m. hvilka broschyrer gratis skola utlämnas till konsertbesökarna i Berlin.

Konserten upprepas i Bielefeld den 8 oktober och nästa år förberedas konserter i Weimar, Dortmund m. fl. platser.

Efter Berlinerkonsertens slut anordnas på Hotel Kaiserhof en fest för landsmän i Berlin och konsertföreningens utländska vänner och gynnare.

Det är första gången som svensk orkestermusik, representativ för den högre musikaliska konsten i Sverige, utfyller programmet för en hel konsert i den stora världsstaden.

Utställningsinstrument. Vid den stora konstindustriutställningen denna sommar å Djurgården expanderades i en större sal i själfva hufvudbyggnaden äfvensom i flere mindre rum pianon och orglar. Förmäst bland dem förekom i ett af rummen en stor konsertflygel af J. G. Malmsjö, Göteborg, med praktfulla träinläggningar i olika färger, till ett pris af 5,000 kronor. Af Stockholmsfirmor från firman Aug. Hoffman 2 pianon (å 1,250, 1,400 kr.); Franckel & Co: pianino; John Pettersson: pianino; C. J. Svahnqvist: pianino; Östlind och Almqvist: flygel (3,000 kr.), kabinettsflygel, pianino, 2 orgelharmonier. Från landsorten hade till utställningen vidare sändts från Billberg, Göteborg, en flygel (2,400 kr.), 2 pianon (å 1,100, 1,150 kr.); Löfmark och Haglund, Malmö, 2 pianon; Rählin, Åmål, ett pianino, 2 orgelharmonier; från Gefle Pianofabrik: pianino; J. P. Nyströms orgelfabrik, Karlstad, ett orgelharmonium; Gustafson & Ljungqvist, Norrköping (Stockholm, Drottningatan 55): ett pianino och en kabinettsflygel.

Möjligen har, sedan ofvannämnda instrument antecknats, ytterligare något sådant tillkommit. Om de särskilda

instrumentens qualité kunna vi ej här närmare yttra oss. Flere af dem äro af bekanta, välkända fabriker.

1909 års sångarmöte, hvarvid en jättekör af nära 2,700 sångare lät höra sig å utställningens stora plan d. 17 juli och dagen därpå å Skansen med samma program, ha vi förut endast kunnat helt kort omnämna. Sångarfesten är dock allt för märklig att vi icke anse oss böra något utförligare redogöra för densamma. Såsom utförd i fria luften kunde sången af den samfälda kören för de vidt spridda åhörarna ej göra samma öfverväldigande intryck, som den skulle ha gjort i ett slutet rum, men gjorde dock en mäktig verkan. I konsertens första afdelning sjöngs af hela kören först Josephsons »Vårt land» med stadsingenjör G. Hultquist som dirigent, därefter »Vintern rasat ut» dirigerad af rektor G. Kallstenius, till sist »Björneborgarnes marsch» under hr Hultquists ledning. Vidare sjöngs i denna afdelning och i följande ordning af de särskilda landskapskörerna nedanstående sånger. 3. Af Gotlands sångarförbund (dirigent: domkyrkoorganisten H. Lindquist): Fredin: »Gotland», »Uti vår haga», gotländsk folkvisa; 4. af Dalarnes sångarförbund (dirigent: lektor N. Nylund): »Mandom mod och morske män», Widén: »Dalmarsch»; 5. Norrlands sångarförbund (dirigent: G. Hultquist): W. Stenhammar: »Norrland», G. Wennerberg: »Svensk frihetssång»; 6. Östgöta sångarförbund (dirigent: musikdir. Edv. Düring): E. Düring: »Ack, om jag vore kejsare», A. Körling: »Stenbocks gossar»; 7. Södermanlands sångarförbund (dirigent: G. Kallstenius): Dürner: »I stormen», G. Kallstenius: »Sång för Södermanlands sångarförbund»: I andra afdelningen sjöngs af hela kören först under ledning af rektor Kallstenius: 9. G. Wennerberg: »Hör oss Svea», »Bjöd så i Thule» och sist under G. Hultquists direktion: J. E. Nordblom: »Härliga land», »Du gamla du fria» samt till slut extra: F. A. Friberg: »Sångarfanan». Landskapskörerna utförde, Örebro läns sångarförbund (dirigent: musikdir. A. Andrén): 10. Reissiger: »Aandens herre», Widén: »Tallarnes barr», serenad; 11. Stockholms sångarförbund (dirigent: dir. O. Sandberg): Ivar Hallström: Hymn ur »Vikingarne»; 12. Smålands sångarförbund (dirigent: ingenjör A. Stomberg): O. Lindblad: »Stridsbön», »Nekens polska»; 13. Vermländska sångarförbundet (dirigent: G. Kallstenius): G. Kallstenius: »Sång för Värmländska sångarförbundet», Petschke: »Välkommen till våren»; 14. Västergötlands sångarförbund (dirigent: musikdir. Sven Körling): Sven Körling: »Västgöta-sång», Aug. Körling: »På vakt».

Första afdelningen af konserten be- vistades af konungen, hela densamma af prins Eugen. På samtliga nummer följde starkt bifall af den ansenliga

åhörarskaran, hvilket ock var fallet vid konserten å Skansen, hvilken likasom den föregående gynnades af vackert sommarväder.

Dagen för första konserten, som började kl. 6 e. m. samlades sångarförbunden på middagen till repetition å Cirkus och följande dag sammanträdde ombud för de särskilda förbunden kl. 12 f. m. å Musikaliska akademien för att besluta om bildandet af ett allmänt svenskt sångarförbund.

Från andra land.

Moskwa. Vid den ryska kontrabasvirtuosen Kussewitzkys konsertande i Stockholm under mars månad detta år, nämndes i hans då meddelade biografi att han gjort en donation på en million till gynnande af ryska komponister, genom upprättande af »ryska musikförlaget» i Berlin, der han nu är bosatt, med en filial däraf i Moskva. Författarinnan Ellen von Tidebühl, af hvilken, som bekant, denna tidning fått mottaga korrespondensartiklar, meddelar oss nu från Moskva närmare om denna stiftelse följande. Till förvaltningens föreståndare med rösträtt höra: Sergei N. Kussewitsky, N. Medtner, S. Rachmaninoff, A. Struve, musiker af olika riktningar, som ha att bedöma de inlemnade musikalierna och om meningarna äro för de särskilda verken gynnsamma befordra dem till tryck, eller i motsatt fall återsända dem till resp. komponist. Tiden för pröfningen är en månad eller sex veckor.

Honoraret är bestämdt sålunda: 1. för pianostycken och sånger: 50 till 100 rubel; 2. för kammarmusik-verk, konserter, uvertyrer, 200 till 500 rubel; 3. för symfonier, suiteer, operor: 3,000 rubel eller mera. Tondiktarne välja en devis eller sitt namn till underskrifter för sina verk. Största frihet medgifves dem i behandling af form, genre och stil. Så snart honoraret för ett tryckt verk är betäckt erhåller komponisten 25 % af hvarje försäldt exemplar och 50 % så snart förlagets utgifter äro betäckta, en rätt som öfvergår till komponistens arvingar. Verken adresseras till »Russischer Musikverlag in Berlin», Dessauerstrasse 17 eller till Moskva-filialen: »Russischer Musikverlag, Schmiedebrücke, Haus Dschamgarow.

Karlsruhe. Ett 25-års-jubileum firades den 25—29 juni i Karlsruhe af därvarande »Grossherzogliches Konservatorium für Musik» under protektion af H. K. H. storhertiginnan Louis af Baden. Till firandet gäfvos s. k. festkonserter och elevkonserter, hvar till en talrik publik inbjudits, äfven flere af hofvets medlemmar voro närvarande vid de flesta af konserterna.

På första festkonserten medverkade professor Xaver Scharwenka, som dirigerade sin 4:e Pianokonsert, op. 82 F-moll. Solist i denna var Walter Petzet från Karlsruhe, hvilken i för- ening med hofteaterns orkester återgaf denna härliga komposition fulländadt. Detta Scharwenkas mästerverk uppfördes första gången d. 31 okt. i Berlin, där Marta Siebold, en framstående pianist och elev af Scharwenka, utförde solopartiet under medverkan af Philharmoniska orkestern. Scharwenka dirigerade äfven där, likasom senare i Budapest. Öfverallt lofordades enstämmigt denna intressanta komposition af såväl kritik som publik. Vid festkonserterna i Karlsruhe märktes bland åhörarna flere konstnärer, såsom Max Pauer, Karl Zuschneid, Hans Pfitzner etc. (G. W.)

Dödsfall.

Hilf, Arno, betydande violinvirtuos, afled d. 2 aug. af ett slaganfall i Sachsiska badorten Elster, där han föddes d. 14 mars 1858. Från 1872 var han vid Leipzigs konservatorium elev af Ferd. David, Röntgen och Schradiek. 1878—88 var han konsertmästare och andra lärare vid konservatoriet i Moskva; 1889—91 konsertmästare vid Gewandhaus i Leipzig och blef 1892 Bradskys efterträdare som förste violinlärare vid dess konservatorium.

Martucci, Giuseppe, betydande italiensk komponist och dirigent, afled i början af sommaren i Neapel. Han föddes d. 6 jan 1856 i Capua och studerade musiken vid konservatoriet i Neapel. Som ung väckte han stor uppmärksamhet som pianist i sitt hemland, begaf sig 1878 till utlandet, konserterande i Berlin, Paris etc. och erhöi af Rubinstein högsta loford för sitt pianospel. År 1879 kallades han till lärare vid konservatoriet i Neapel, grundade där ett kammarmusik-sällskap och en orkester, som han ledde tills han 1888 kallades till konservatoriet i Bologna, där han verkade mycket för införande af klassisk tysk musik och Wagners verk. För sex år sedan måste han af hälsoskäl flytta åter till Neapel. Förutom ett hundratal pianostycken, af hvilka vi från förläggaren fått en del oss tillsända för anmälning af dem i Sv. Mus. T., märkas bland Martuccis öfriga kompositioner: Pianokonsert op. 68 B-moll; Symfoni E-moll (1895); Pianokvintett; Trio, op. 62, Ess-dur; Violoncellsonat, Fiss-moll, Fantasi för 2 pianon; en lyrisk dikt »La canzone dei ricordi»; tre orkesterstycken, »Nocturne», »Novellette» och »Tarantella». Martucci har äfven bearbetat orkestermusik af Bach för piano.

Hedvig Åtterhom-Svenson
återtager sina
Pianolektioner

d. 20 september.
Adress: Sturegatan 56.
Allm. Tel. 206 40.

I Musik- och Bokhandeln:
Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny lättfattlig undervisningsmetod för barn, översatt och bearbetad efter

Prof. H. von Bocklet.

Häft. 3 kr., i pappband 3:20, cloth-band 4 kr.

Elkan & Schildknechts Musikhandel,
28 Drottninggatan 28.

Tonminnen.

Melodiska Pianostycken.

Jubelpolonäs, Canzonetta, Gamla tider, Valse mignonne, God natt! af *Frans J. Huss*. Pris 1 kr.
Säljes och rekvideras hos *Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6*.

OBS! Vacker nyutkommen musik! **MENDELSSOHN- ALBUM**

för piano, innehållande:

Klavierstück, Scherzo, Gondellied med *Felix Mendelssohn-Bartholdys* porträtt. Pr. Kr. 1: 25.

I musikhandeln och på *Svensk Musiktidnings Expedition*.

SPELMÄN,

10 st. spelmanslåtar. upptecknade efter Lapp-Nils och andra norrländska bondspelemän, erhållas franco mot insändande af 1 kr. från

Alb. Holmbäck, ÖSTERSUND.

Obs! Värdefull musik!

För piano, två händer.

SCHERZO

af **Emil Sjögren**

tillegnad fru *Valfrid Baxson Lind*.

Pris 1 kr.

SVENSK MUSIKTIDNINGS EXPEDITION, Kammakaregatan 6.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården.
Frans J. Huss.

PIANOMAGASIN.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kungl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlins världsberömda firma. Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
13 Malmskilnadsgatan 13, Stockholm.

Å **Expeditionen** och i musikhandeln finnes att tillgå

Schumann- Album

med porträtt af

Robert Schumann.

Pris kr. 1: 25.

Pianostycken: *Inträde i skogen* — *Jägaren på lur* — *Fughetta* — *Småstycke* — *Fantasi-Dans* samt sång: *Folkvisa* med svensk och tysk text.

För Porträttsamlare

Fina Sköntrycks-exemplar af *Svensk Musiktidning*, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

- Innehåll -

Harold Bauer (med porträtt). — Bernhard Irrgang (med porträtt). — Från Paris' och Londons horisont, sommaren 1909, af Anteros. — Musikpressen. — Den naturliga klaverteknikens grundprinciper, fastställda med afseende å den moderna stils fordringar, II, af Gösta Wahlström. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten samt från andra land. — Dödsfall. — Annonser.

— Svensk Musiktidning. —

Nordiskt Musikblad. — 29:de årg., — för hvarje musikaliskt hem --

utgifves 1909 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier** etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). **Pris 5 kronor** pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musikhandeln**, å posten och tidningskontor. I **landsorten** bäst å **posten**.

OBS! Biografier och porträtt i N:o 1: Oskar Lejdström — Paul Juon — Carl Lundmark; i N:o 2: Engelbert Humperdinck — Signe Rappe (som Elsa i »Lohengrin»); — Bror Pettersson-Persfelt; i N:o 3: Felix Mendelssohn-Bartholdy — Hjalmar Arlberg — Ernst von Dohnányi; — i N:r 4: Eugène Ysaÿe — Wilh. Herold; i N:r 5: Ed. Risler — Carl Lejdström — Wilh. Stenhammar; — i N:r 5: Irma Tervani — Clary Morales; — i N:r 7: Fredrik Pacius — Sergei Kussewitzky — Umberto Giordano; — i N:r 8: John Forsell; — i N:r 9: Ellison van Hoose — Fr. Aug. Dahlgren — Andreas Randel; — i N:r 10: Erica Wedekind; — i N:r 11: Josef Haydn; — i N:r 12: John Jacobsson — Ivar Hedenblad — Oscar Byström; — i N:r 13: Sigrid Arnoldson — Ludwig Wüllner — Fritz Kreisler.